

I.2. Ismeretkörök/tantárgyi programok, tantárgyleírások

(a tantervi táblázatban szereplő minden tanegységről)

(1.) Tantárgy neve: Demográfiai folyamatok és népesedéspolitiká	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹: (50-50%)	
A tanóra ¹ típusa: 1+1., és óraszám: 2 óra/hét az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak): -	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeret ellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ (ha vannak): prezentáció készítése, ZH írása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak)-	
Tematika A demográfia tárgyköre és megközelítési módjai. A demográfiai adatok, a demográfia mint megfigyelő tudomány. A múlt demográfiai adatai. Jelenkori adatok (népesedési összeírások, census és más források) A népesedés tanulmányozásának kezdetei. A világ népességének növekedése. Népesedési elméletek. A demográfiai átmenet teóriái. A népesség nem és életkor szerinti összetétele. A fiatalok és idősek korösszetétele és annak változási tendenciái a világon, az Európai Unióban és Magyarországon. Termékenység, a termékenység mint társadalmi viselkedés. Társadalmi mobilitás és termékenység, a nők foglalkoztatása és a termékenység összefüggései. A házasságkötések hosszú távú irányzatai. A válások és az élettársi kapcsolatok alakulása. A gyermekvállalás demográfiai jellemzői Magyarországon. A koraszülések, a csecsemőhalandóság, a szülészeti események változásai. Halálozás, halálozási ráta a fejlett, a fejlődő országokban és Magyarországon. A halálozás társadalmi tényezői. A migráció természete és típusai, okai és teóriái. A migráció hatásai a múltban és a jelenben. Népesedési politikák direkt, indirekt és rejtett formái. Magyar népesedéspolitikák a rendszerváltás előtt és azt követően. A társadalmi öregedés aspektusai Magyarországon és Európában.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak)	
Irodalom <ol style="list-style-type: none"> 1. Andorka Rudolf (2001): <i>Gyermek, család, történelem. Történeti demográfiai tanulmányok</i>. Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság, Budapest, 13-29., 283-303. old. 2. Cseh-Szombathy László – Tóth Pál Péter (szerk.) (2001): <i>Népesedés és népességpolitika</i>. Századvég Kiadó, Budapest, 70-97., 293-309. old. 3. Albert József – Leveleki Magdolna (2008): <i>Szociológiai alapismeretek</i>. Veszprém: OOK Press, 107-117., 143-157. old. 4. Dányi Dezső (2000): Demográfiai átmenetek. (Valóság, tudomány, politika). In: <i>Demográfia</i>, 43. (2-3): 231-251. old. 5. Monostori Judit – Őri Péter – Spéder Zsolt (szerk.) (2019): <i>Demográfiai Portré 2018. Jelentés a magyar népesség helyzetéről</i>, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest.	

1 **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

2 pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

3 pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudása

A hallgatók ismerjék meg a legfontosabb demográfiai fogalmakat, folyamatokat és népesedéspolitikákat.

a) Képességei

- Igazodjanak el a különféle népesedéspolitikák céljaiban és hatásmechanizmusában, a befolyásolás gyakorlati megvalósulásában. Képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a népesedéspolitikák között hazánk helyzetét.

b) Attitűdje

- Olyan szociálisan érzékeny beállítódás kialakítása, amely a szociálpolitika és a demográfiai folyamatok viszonyát fontosnak tekinti.

c) Autonómiája és felelőssége

- A hallgató, a majdani szociális munkás felelősséggel, autonóm módon gondolkodik a népesedéspolitikai kérdésekről, és bátran képviseli nézeteit tágabb körben is.

Tantárgy felelőse (*név, tud. fokozat; beosztás*): **dr. Ivony Éva, PhD; főiskolai docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, tud. fokozat; beosztás*): -